

Onuncu Kalkınma Planında Bilim, Teknoloji, Yenilik ve Girişimcilik

Özgür Kadir Özer

Onuncu Kalkınma Planı Hazırlık ve Onay Süreci

- Ön Hazırlık Çalışmaları - 1 Eylül 2010
 - Başbakanlık Genelgesi - 5 Haziran 2012
 - ÖİK Çalışmaları - 1 Eylül-31 Aralık 2012
 - Yerel Düzeyde Katkılar (7 bini aşkın katılımcı)
 - Diğer Katılımcı Toplantılar - 1 Mart 2012 - 1 Mart 2013
 - TBMM'de görüşülerek onaylanması ve Resmi Gazetede yayımlanması - 6 Temmuz 2013
-

Onuncu Kalkınma Planı

- Bütüncül, kapsayıcı ve çok boyutlu bakış açısı,
- İnsan odaklı kalkınma anlayışı,
- Katılımcı bir yaklaşım,
- 2023 hedefleri yolunda 5 yıllık ilk dilim için yol haritası,

10. Kalkınma Planı
(2014-2018)

11. Kalkınma Planı
(2019-2023)

2023 VİZYONU

Onuncu Kalkınma Planı

Temel Makro Hedefler

	2012	2018	2023
GSYH (Cari, Milyar ABD Doları)	786,3	1.285,5	2.000
Kişi Başına GSYH (Cari, ABD Doları)	10.504	15.996	25.000
İhracat (Milyar ABD Doları)	153	277	500
İşsizlik Oranı (%)	9,2	7,2	5

Onuncu Kalkınma Planının Yapısı

Nitelikli
İnsan, Güçlü
Toplum

Yenilikçi
Üretim,
İstikrarlı
Yüksek
Büyüme

Yaşanabilir
Mekanlar,
Sürdürülebilir
Çevre

Kalkınma
İçin
Uluslararası
İşbirliği

Öncelikli Dönüşüm Programları

Uygulama, İzleme, Değerlendirme

Nitelikli İnsan, Güçlü Toplum

- Sürdürülebilir ve kapsayıcı kalkınma anlayışıyla toplumsal refahın yaygınlaştırılması
 - Bireysel ve toplumsal nitelik ve yetkinliğin yükseltilmesi
 - Sağlıklı, güvenli ve yüksek standartta bir sosyal ortamın oluşturulması
 - İnsan haklarının ve bireysel özgürlüklerin adil ve hızlı çalışan bir hukuk sistemiyle garanti edilmesi
 - Kamu hizmetlerinin daha erişilebilir ve kaliteli hale getirilmesi
-

Yenilikçi Üretim, İstikrarlı Yüksek Büyüme

- Ülkemizin yüksek gelir grubu ülkeler arasına yükseltilmesi
 - Sermaye birikimi ve sanayileşme sürecinin hızlandırılması
 - Yurtiçi tasarruflar, üretken yatırımlar ve üretim faktörlerinin verimlilik düzeylerinin artırılması
 - Cari açığın kalıcı bir şekilde makul düzeylere çekilmesi
-

Yenilikçi Üretim, İstikrarlı Yüksek Büyüme

- Yenilik üretme kapasitesinin yükseltilmesi, yeniliklerin mevcut üretim yapısıyla bütünleştirilerek üretim yapısında dönüşümün sağlanması
 - Ekonominin ithalat bağımlılığı azalmış bir yapıya dönüştürülmesi
-

Yaşanabilir Mekanlar, Sürdürülebilir Çevre

- Bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılarak refahın ülke sathına daha dengeli yayılması
 - Yerel ekonomilerin ve kırsal kesimin güçlendirilmesi
 - Her kesim için barınma ihtiyacının yeterli, sağlıklı ve güvenli bir şekilde giderilmesi
 - Ekonomik gelişme ve rekabetçiliği destekleyen, afetlere dayanıklı ve kültürel değerleri esas alan yaşam mekânlarının oluşturulması
 - Çevrenin ve doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımının sağlanması
-

Kalkınma İçin Uluslararası İşbirliği

- Kalkınma sürecinde uluslararası dinamiklerden daha fazla faydalanılması ve tecrübelerimizin diğer ülkelerle paylaşılması
 - Uluslararası barış, refah ve istikrara hizmet edecek etkin bir kalkınma işbirliği politikası izlenmesi
 - Küresel kalkınma gündeminin belirlenmesinde daha aktif bir rol oynanması
 - Kriz yaşayan veya dönüşüm sürecindeki ülkelere afet ve acil yardım konularında destek sağlanması
-

Öncelikli Dönüşüm Programları

- Kalkınma planlarının uygulama ayağını güçlendirmek amacıyla,
 - 2023 ve Plan amaçlarına ulaşılması açısından kaldıraç etkisi yaratabilecek,
 - Öncelikli alanlarda
 - Temel yapısal sorunlara çözüm olabilecek
 - Dönüşüm sürecine katkıda bulunacak
 - Kurumlar arası koordinasyon ve sorumluluk gerektiren
 - Sektörel ve sektörler arası bir yaklaşımla
 - Hedefleri/sorumluları belirgin
-

	Öncelikli Dönüşüm Programı	Program Koordinatörü
1	Üretimde Verimliliğin Artırılması	Kalkınma Bakanlığı
2	İthalata Olan Bağımlılığın Azaltılması	Ekonomi Bakanlığı
3	Yurtiçi Tasarrufların Artırılması ve İsrafın Önlenmesi	Kalkınma Bakanlığı
4	İstanbul Uluslararası Finans Merkezi	Kalkınma Bakanlığı
5	Kamu Harcamalarının Rasyonelleştirilmesi	Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı
6	Kamu Gelirlerinin Kalitesinin Artırılması	Maliye Bakanlığı
7	İş ve Yatırım Ortamının Geliştirilmesi	Ekonomi Bakanlığı
8	İşgücü Piyasasının Etkinleştirilmesi	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
9	Kayıt Dışı Ekonominin Azaltılması	Gelir İdaresi Başkanlığı
10	İstatistik Bilgi Altyapısını Geliştirme	Türkiye İstatistik Kurumu
11	Öncelikli Teknoloji Alanlarında Ticarileştirme	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
12	Kamu Alımları Yoluyla Teknoloji Geliştirme ve Yerli Üretim	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

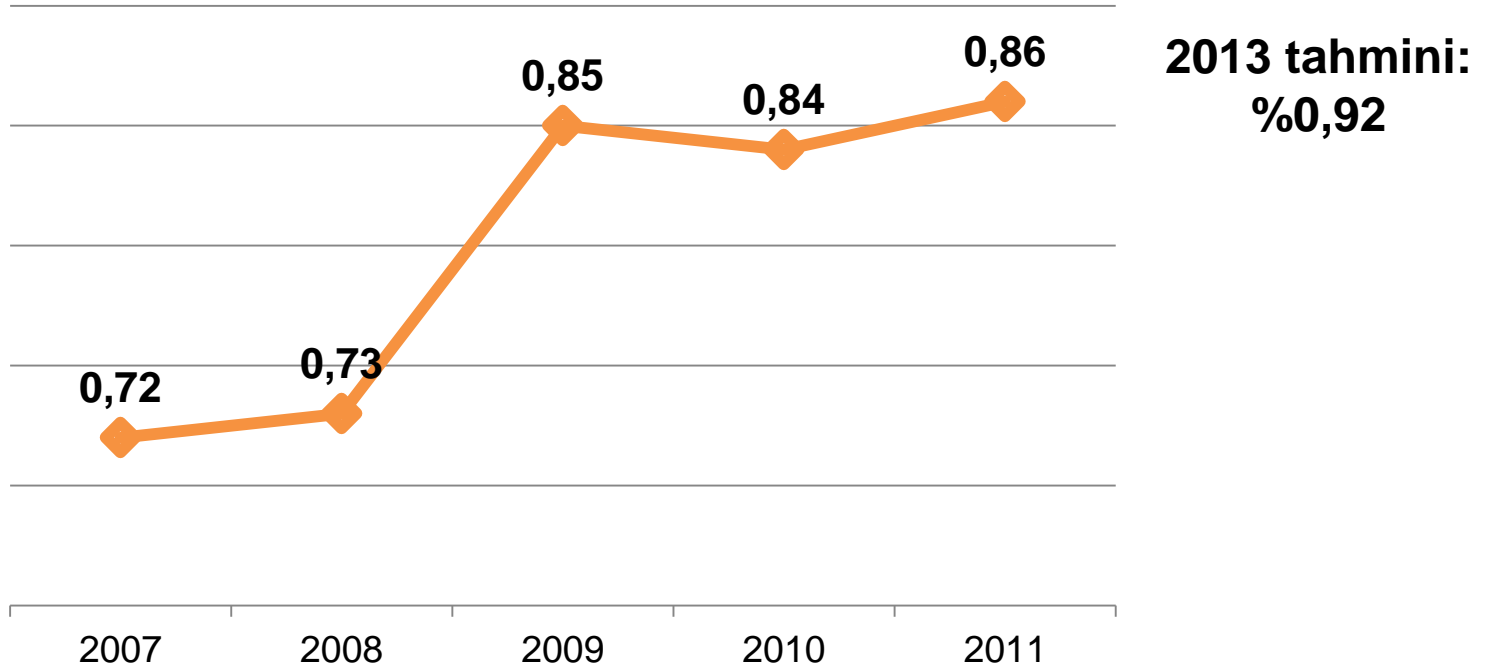
Öncelikli Dönüşüm Programı	Program Koordinatörü
13 Yerli Kaynaklara Dayalı Enerji Üretimi	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
14 Enerji Verimliliğinin Geliştirilmesi	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
15 Tarımda Su Kullanımının Etkinleştirilmesi	Orman ve Su İşleri Bakanlığı
16 Sağlık Endüstrilerinde Yapısal Dönüşüm	Kalkınma Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı
17 Sağlık Turizminin Geliştirilmesi	Sağlık Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı
18 Taşımacılıktan Lojistiğe Dönüşüm	Kalkınma Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
19 Temel ve Mesleki Becerileri Geliştirme	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
20 Nitelikli İnsan Gücü İçin Çekim Merkezi	Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu
21 Sağlıklı Yaşam ve Hareketlilik	Sağlık Bakanlığı
22 Ailenin ve Dinamik Nüfus Yapısının Korunması	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
23 Yerelde Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi	Kalkınma Bakanlığı
24 Rekabetçiliği ve Sosyal Uyumu Geliştiren Kentsel Dönüşüm	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
25 Kalkınma İçin Uluslararası İşbirliği Altyapısının Geliştirilmesi	Kalkınma Bakanlığı

Bilim, Teknoloji ve Yenilik

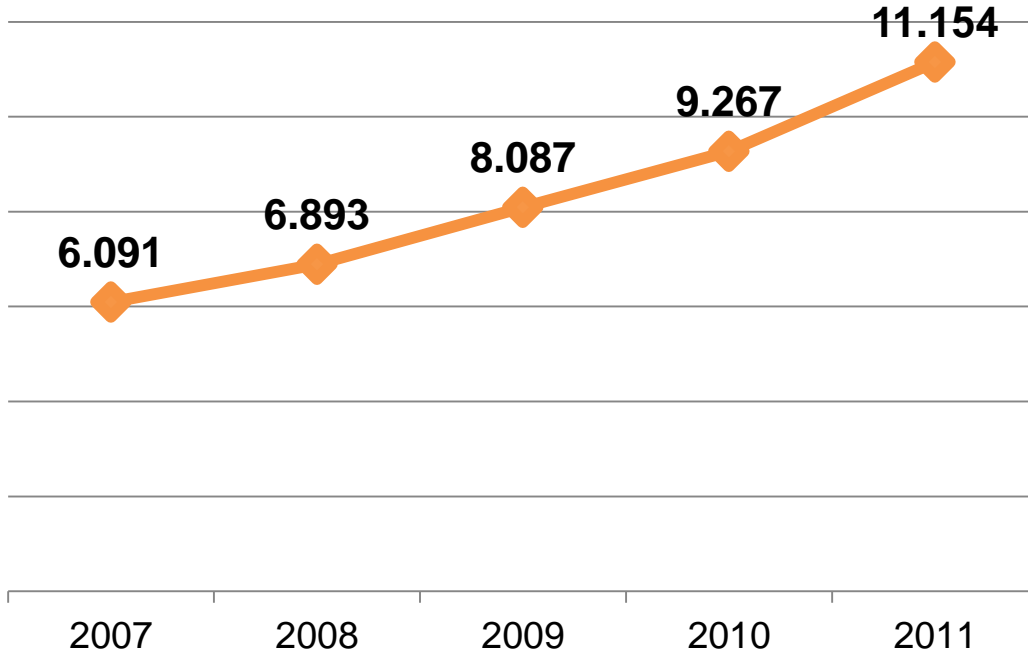
Bilim, Teknoloji ve Yenilik Gelişmeler

- Ar-Ge harcamalarında artış (GSYH içindeki payı, yüzde)

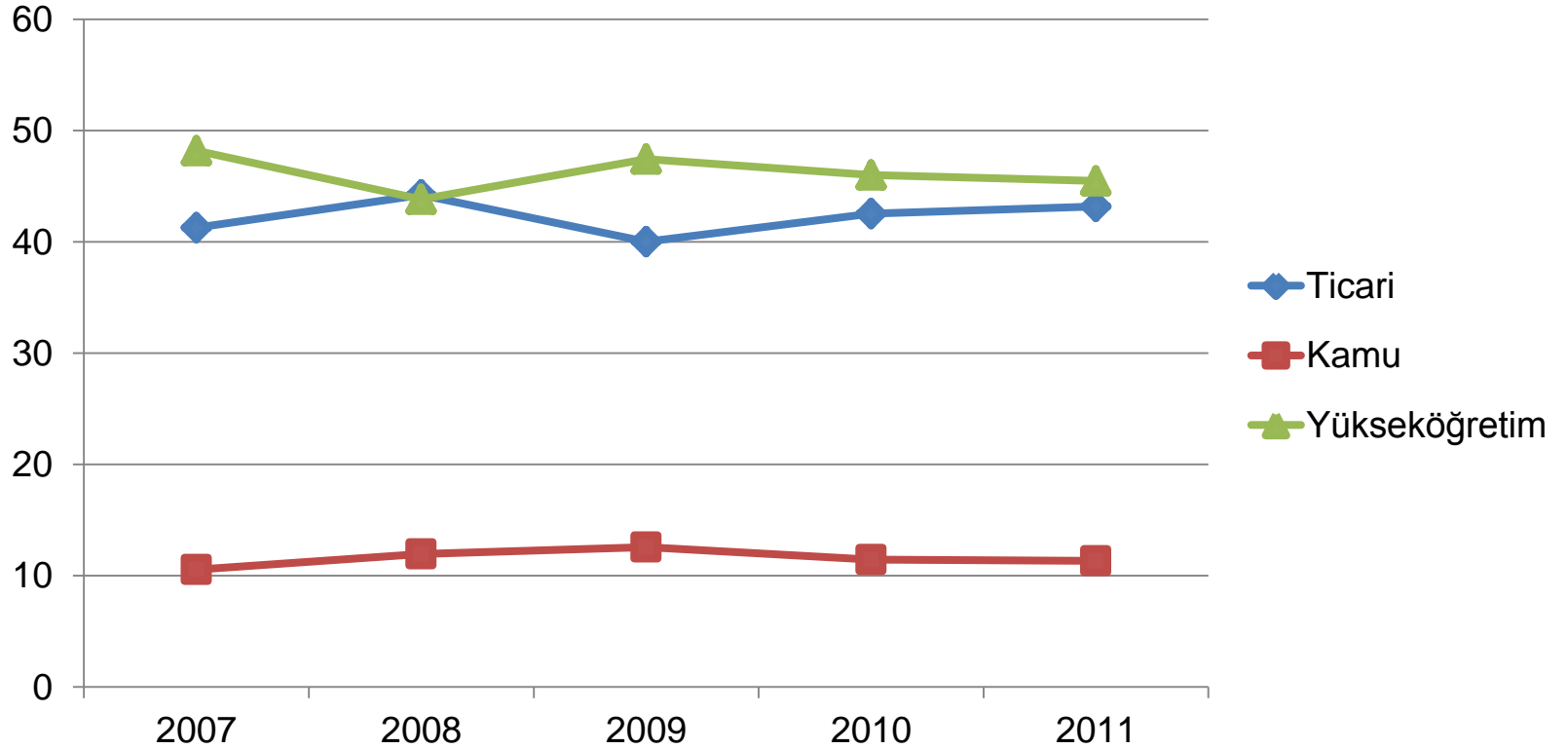
Bilim, Teknoloji ve Yenilik Gelişmeler

- Ar-Ge harcamalarında artış
(Toplam Ar-Ge harcaması, milyon TL)

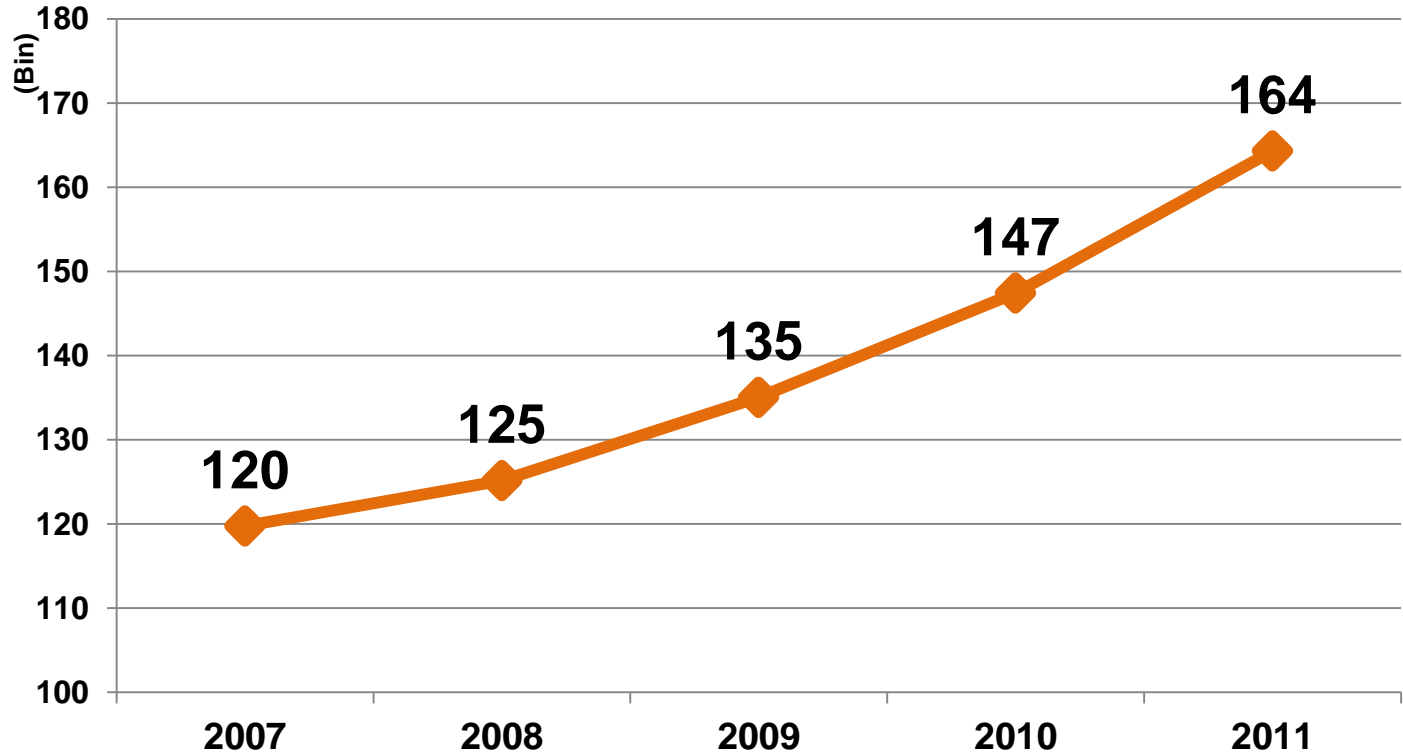
Bilim, Teknoloji ve Yenilik Gelişmeler

- Özel sektör Ar-Ge harcamaları (%)

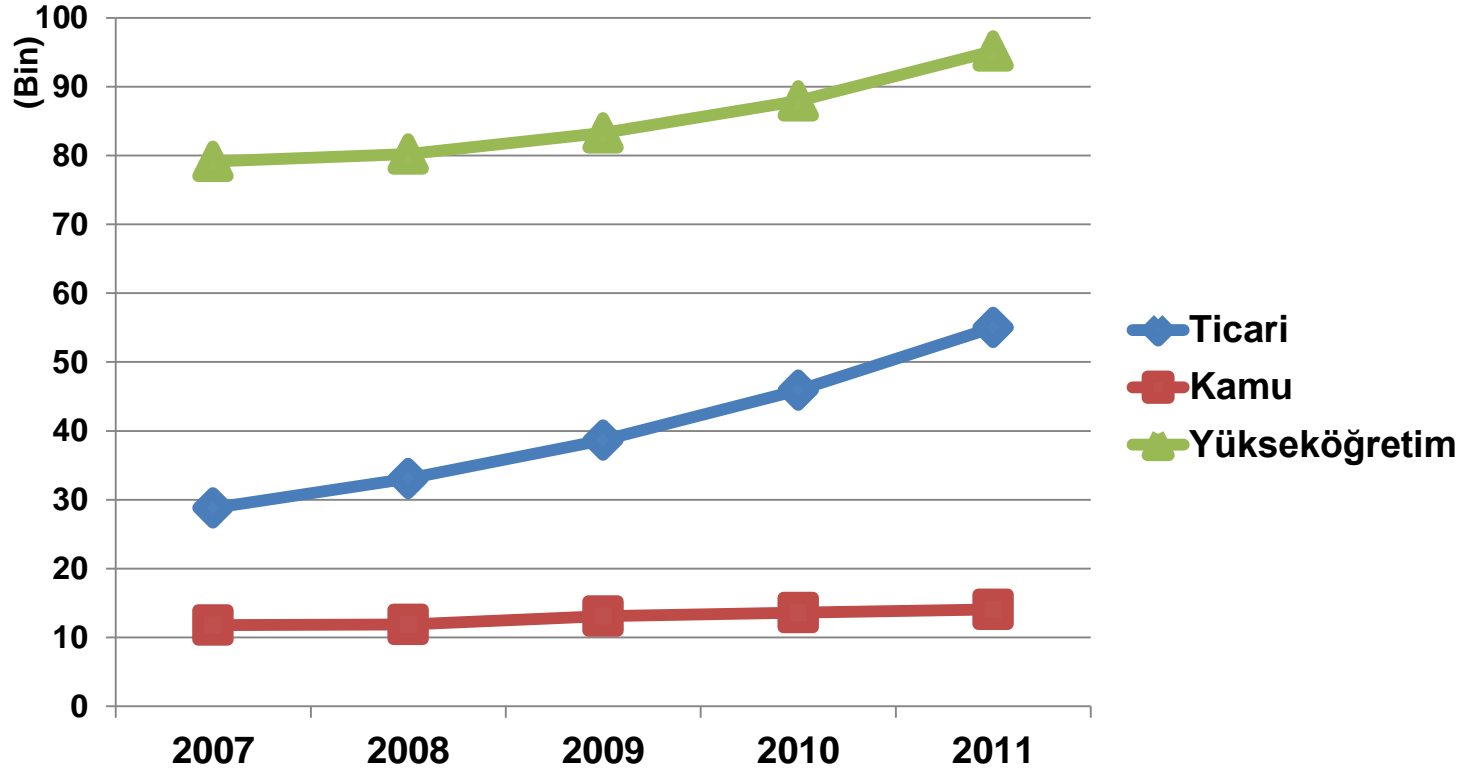
Bilim, Teknoloji ve Yenilik Gelişmeler

- Ar-Ge İnsangücü (Sayı)

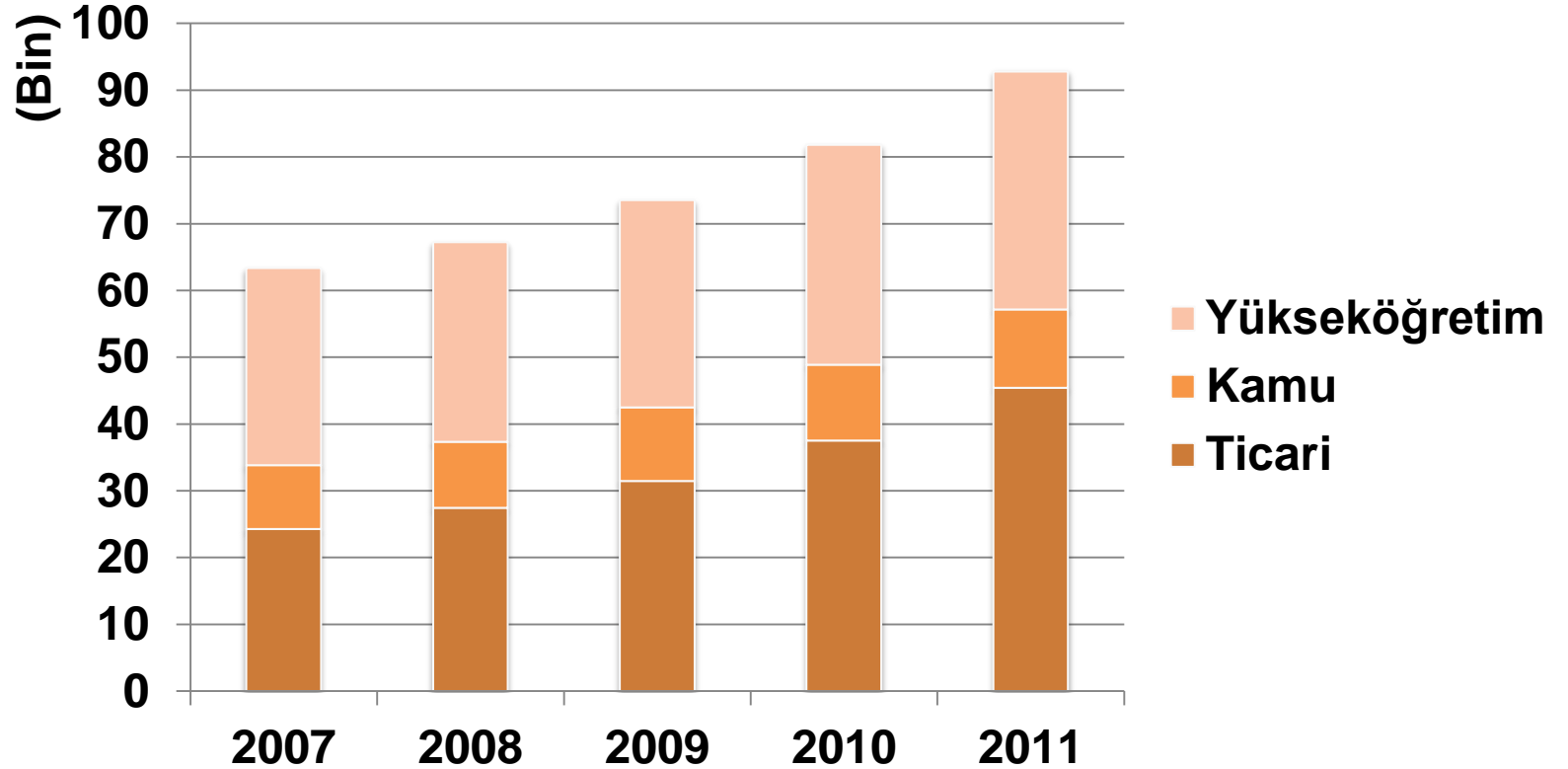
Bilim, Teknoloji ve Yenilik

- Ar-Ge İnsangücü (Sayı)

Bilim, Teknoloji ve Yenilik Gelişmeler

- Ar-Ge İnsangücü (TZE)

Bilim, Teknoloji ve Yenilik Gelişmeler

- Kamu Ar-Ge harcamaları ve dolaylı destekleri

Dönem	Ar-Ge harcamaları	Dolaylı Ar-Ge destekleri ⁽²⁾ ⁽³⁾
2008	2.427	195
2009	3.612	548
2010	3.786	668
2011	4.426	803
2012	4.523	921
2013	4.770 ⁽¹⁾	1.007

(1) 2013 başlangıç ödeneklerine göre, önceki yıllar gerçekleşen harcamalara göre hesaplanmıştır.

(2) 193, 5520, 4691 ve 5746 sayılı kanunlarda yer alan Ar-Ge'ye ilişkin indirim ve istisnaları kapsar.

(3) 2013 yılı tahmin, önceki yıllar gerçekleşmedir.

Bilim, Teknoloji ve Yenilik Gelişmeler

- Teknoloji geliştirme bölgeleri (4691 s. Kanun)

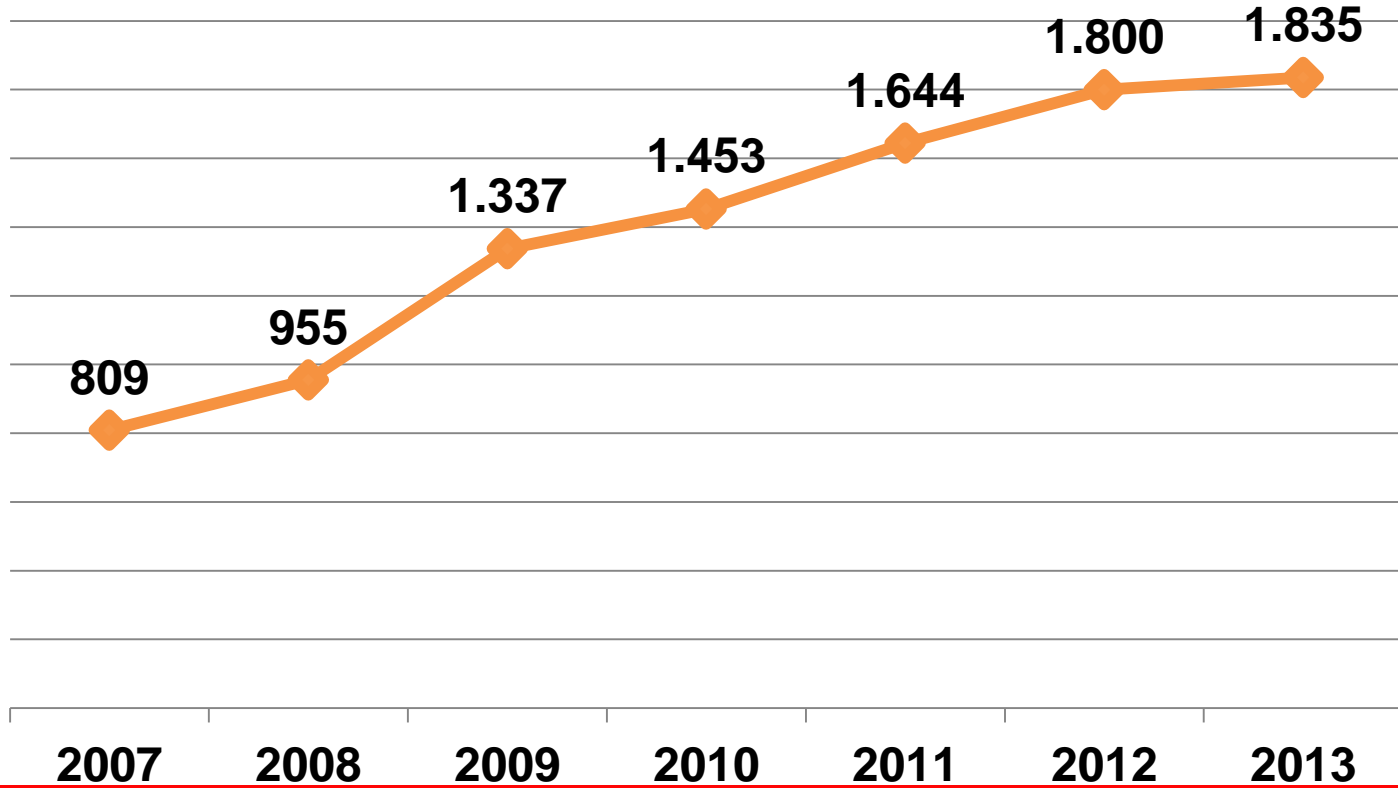
	Faaliyete Geçen TGB Sayısı	TGB'lerde Faaliyet Gösteren İşletme Sayısı	Kullandırılan Kamu Kaynağı (Bin TL, 2013 fiyatlarıyla)
2007	16	787	15.345
2008	19	1.154	18.050
2009	22	1.254	19.749
2010	28	1.515	37.829
2011	32	1.800	34.383
2012	34	2.174	35.779
2013	37	2.247	36.185

Bilim, Teknoloji ve Yenilik Gelişmeler

- Özel sektör Ar-Ge merkezleri (5746 s. Kanun)
 - 142 Ar-Ge merkezi belgesi (2013 Eylül)
 - Toplam 15.868 Ar-Ge personeli (2013 Eylül)
 - Toplam Ar-Ge harcaması 7,3 milyar TL (2008-2012)
 - Otomotiv, otomotiv yan sanayi, bilgi ve iletişim teknolojileri, dayanıklı tüketim malları, savunma sanayi ve elektrik-elektronik sektörlerinde
-

Bilim, Teknoloji ve Yenilik Gelişmeler

- Kamu Ar-Ge yatırımları (milyon TL)

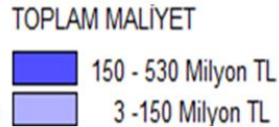
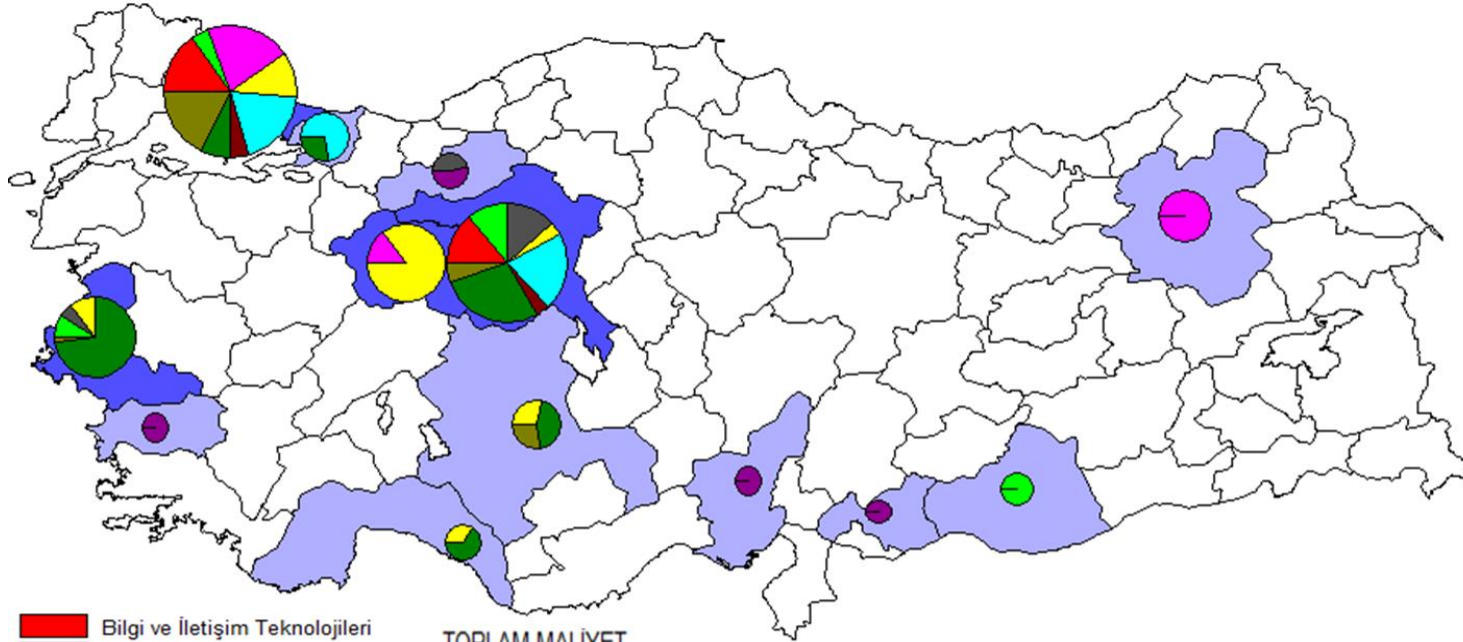
Bilim, Teknoloji ve Yenilik Gelişmeler

- Kamu Ar-Ge yatırımları
 - Araştırma programları
 - TARAL, Santez, TGB, TKİ, BOREN, ENAR
 - Araştırma altyapıları
 - Araştırmacı insangücü yetiştirme programları
 - Öğretim üyesi, sanayi için araştırmacı
-

Bilim, Teknoloji ve Yenilik Gelişmeler

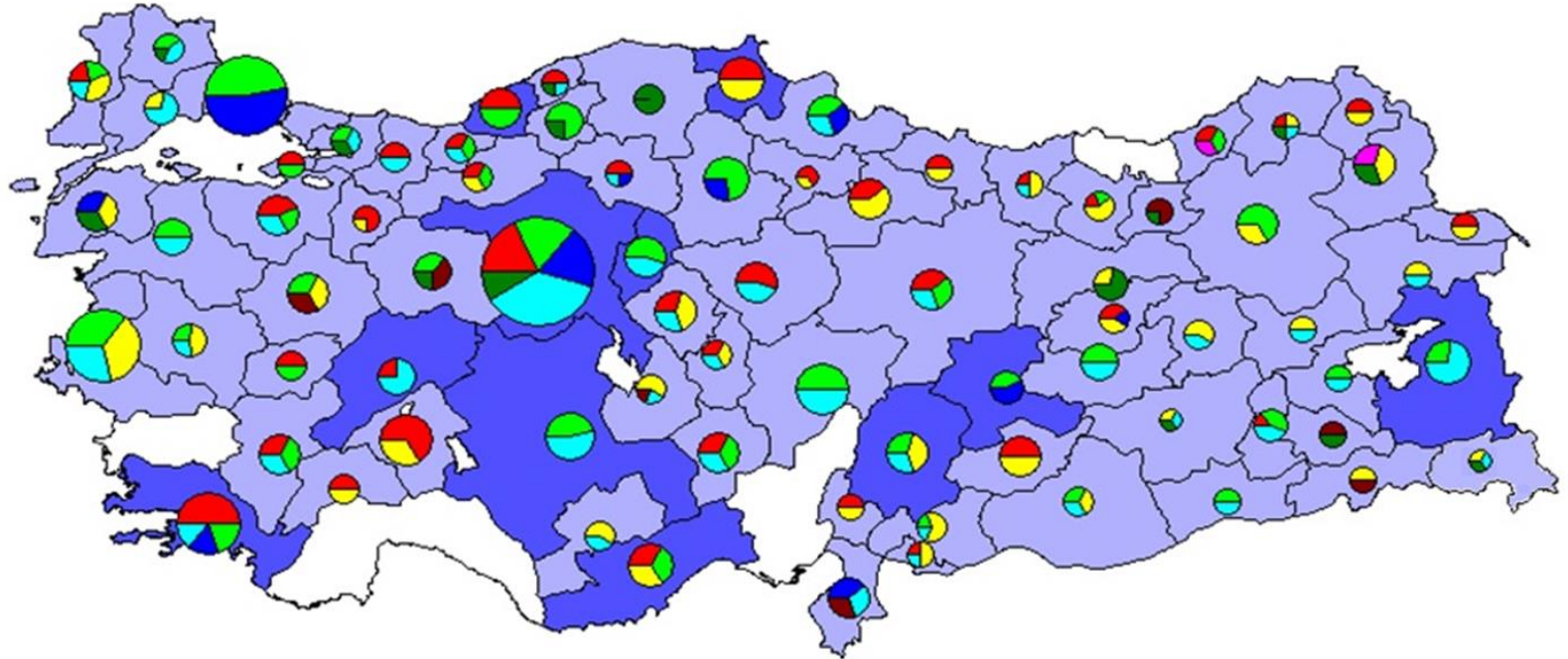
- Araştırma altyapıları
 - 2003-2013 yılları toplam harcama: 2,4 milyar TL
 - Tematik ileri araştırma merkezleri
 - Biyoteknoloji dâhil yaşam bilimleri, malzeme, havacılık ve uzay, bilgi ve iletişim, savunma teknolojileri ile nanoteknoloji
 - Tamamlanan: 108
 - Devam eden: 65
 - Merkezi araştırma laboratuvarları
 - Tamamlanan: 20
 - Devam eden: 62
-

Tematik İleri Araştırma Merkezleri

(Maliyeti 3 Milyon TL altında olup değişik illerde bulunan küçük merkezler gösterilmemiştir.)

Merkezi Araştırma Laboratuvarları

Toplam Maliyet: 723 Milyon TL

Bilim, Teknoloji ve Yenilik Temel İhtiyaç Alanları

- Ar-Ge kaynaklarının miktarının ve etkinliğinin artırılması,
 - Teknolojik ürün üretme sürecinin ticarileştirme aşamasının güçlendirilmesi,
 - Teknoloji transferine yönelik ara yüzlerin oluşturulması,
 - Yenilikçi girişimciliğin geliştirilmesi,
 - Kamu alımlarının yerli teknolojilerin geliştirilmesini destekler yapıya kavuşturulması,
-

Bilim, Teknoloji ve Yenilik Temel İhtiyaç Alanları

- Üretim süreçlerinde verimliliği artıran ve sürdürülebilir üretimi destekleyen teknolojilerin geliştirilmesi,
 - İmalat sanayi üretiminde ve ihracat içinde yüksek teknoloji sektörlerinin payının artırılması,
 - Araştırma altyapılarının çeşitlendirilerek etkin ve sürdürülebilir kullanımlarının sağlanması,
 - Araştırmacı insan gücü.
-

Bilim, Teknoloji ve Yenilik Temel Amaç ve Hedefler

- Teknoloji ve yenilik faaliyetlerinin özel sektör odaklı artırılarak faydaya dönüştürülmesine, yeniliğe dayalı bir ekosistem oluşturularak araştırma sonuçlarının ticarileştirilmesine ve markalaşmış teknoloji yoğun ürünlerle ülkemizin küresel ölçekte yüksek rekabet gücüne erişmesine katkıda bulunmak.
-

Bilim, Teknoloji ve Yenilik Temel Amaç ve Hedefler

	2006	2011	2013	2018
Ar-Ge Harcamalarının GSYH'ya Oranı (%)	0,6	0,86	0,92	1,8
Ar-Ge Harcamalarında Özel Sektörün Payı (%)	37	43,2	46	60
TZE Cinsinden Ar-Ge Personeli Sayısı	54.444	92.801	100.000	220.000
TZE Cinsinden Araştırmacı Sayısı	42.663	72.109	80.000	176.000
Ar-Ge Personeli İçinde Özel Sektörde İstihdam Edilenlerin Payı (%)	33,1	48,9	52	60

Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikalar

- Araştırma altyapılarının etkinlik ve etkililiğinin artırılması,
 - Ar-Ge ve yenilik programları,
 - Ar-Ge desteklerinde eşgüdüm ve etki analizleri ile iyileştirme,
 - Temiz teknolojiler ve yeşil ürünler,
 - Teknoloji geliştirme bölgelerinin etkinleştirilmesi,
 - Araştırmacı insan gücünün sayısı ve niteliği artırılması, özel sektörde araştırmacı istihdamı teşvikine
-

Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikalar

- Temel ve sosyal bilimlerde araştırmacı yetiştirilmesi, araştırmaların sayısı, niteliği ve etkinliğinin artırılması,
 - Kamu tedarik sisteminin yeniliği, yerlileşmeyi, çevreye duyarlılığı, teknoloji transferini ve yenilikçi girişimciliği teşvik edecek şekilde iyileştirilmesi,
 - Kamu kurumlarının Ar-Ge kapasitelerinin güçlendirilmesi,
 - Bölgesel ve küresel düzeyde işbirliği,
-

Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikalar

- Araştırma merkezleri, kuluçka merkezleri, teknoloji transfer ve yenilik merkezleri ile teknoloji geliştirme bölgelerinin eşgüdümü,
 - Üniversite-özel sektör işbirliğinin kolaylaştırılması ve teşvik edilmesi,
 - Akademisyenlerin ve öğrencilerin Ar-Ge ve girişimcilik faaliyetlerinin teşvik edilmesi.
-

Girişimcilik

Girişimcilik Gelişmeler

- Girişimcilik konseyi,
 - Girişimcilere yönelik destek ve ödül programları,
 - Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Teknogirişim Sermaye Desteği
 - KOSGEB Girişimcilik Destek Programı
 - TÜBİTAK Girişimcilik Aşamalı Destek Programı
 - Kümelerin desteklenmesine yönelik mevzuat ve kapasite oluşturma,
 - Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kümelenme Destek Programı
-

Girişimcilik Gelişmeler

- KOSGEB – TEKMER ve İŞGEM’lerde başlangıç aşamasındaki girişimcilere yönelik destekler,
 - Özel sektör tarafından kurulan kuluçka ve hızlandırıcı merkezleri,
 - TGB ve OSB uygulamaları ve kaynak tahsisi,
 - KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı,
 - Esnaf ve Sanatkârlar Stratejisi ve Eylem Planı,
 - Kooperatifçilik Stratejisi ve Eylem Planı,
-

Girişimcilik Gelişmeler

BSTB Teknogirişim Destekleri			TÜBİTAK Girişimcilik Aşamalı Destekleri		
Başvuru Sayısı	Desteklenen Girişimci Sayısı	Destek Miktarı (Milyon TL)	Başvuru Sayısı	Desteklenen Girişimci Sayısı	Destek Miktarı (Milyon TL)
2009	159	78	-	-	-
2010	724	102	-	-	-
2011	859	272	-	-	-
2012	1.597	288	745	112	6,5 (1)
2013	1.539	294	1.220	140 (2)	10 (3)
Toplam	4.878	1.034	1.965	242	16,5

Kaynak: Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (BSTB), TÜBİTAK

(1) Ödemeler 2013 yılında gerçekleşmiştir.

(2) Desteklenecek potansiyel girişimciler belirlenmiştir; ödemeler 2014 yılında tamamlanacaktır.

(3) 2014 yılı gerçekleşme tahmini.

Girişimcilik Temel İhtiyaç Alanları

- Girişimcilik yeteneklerinin ve girişimci sayısının artırılması,
 - Finansman imkânlarının arz ve talep yönlü geliştirilmesi,
 - Desteklere yönelik izleme-değerlendirme sistemlerinin geliştirilmesi ve etki analizleri yapılması,
 - OSB ve TGB'lerin kapasitelerinin geliştirilerek girişimcilere daha iyi hizmet verilmesi,
-

Girişimcilik

Temel Amaç ve Hedefler

- KOBİ'lerin rekabet güçlerinin artırılarak ekonomik büyümeye katkısının yükseltilmesi temel amaçtır. Bu kapsamda, öncelikle hızlı büyüyen veya büyüme potansiyeline sahip girişimler ile ürün, hizmet ve iş modeli açılarından yenilikçi KOBİ'lerin desteklenmesi esastır.

Girişimcilik Politikalar

- Girişimcilik kültürünün geliştirilmesi
 - Eğitimin her kademesinde girişimciliğe yönelik örgün ve yaygın eğitim programları,
 - Girişimcilik eğitimlerinin niteliğinin artırılması,
 - Girişimci rol modellerinin tanıtılması ve ödüllendirilmesine yönelik uygulamalar
 - Girişimcilik ekosisteminde hizmet ve destek sağlayan tüm kurum ve kuruluşların kurumsal kapasiteleri ve işbirliği düzeylerinin artırılması,
-

Girişimcilik Politikalar

- Kamu tüzel kişiliğine sahip meslek kuruluşlarının, ekonomiye katkılarını artırmak ve girişimciliği desteklemek üzere yeniden yapılandırılması,
 - Kuluçka, iş geliştirme merkezleri ve hızlandırıcıların nicelik ve niteliklerinin artırılması; kamu, STK'lar ve özel sektör işbirliğiyle destek modellerinin geliştirilmesi,
-

Girişimcilik Politikalar

- Girişimcilik ve KOBİ desteklerinin sağlanmasında yenilik, verimlilik ve istihdam artışı, büyüme, ortak iş yapma gibi ölçütlerin yanı sıra kadın, genç girişimcilik ve sosyal girişimciliğe öncelik verilmesi,
 - Uygulamada izleme ve değerlendirme süreçlerinin iyileştirilmesi, etki analizlerinden yararlanılarak desteklerin ekonomiye katkısının ölçülmesi,
-

Girişimcilik Politikalar

- Girişim sermayesi, bireysel katılım sermayesi, kredi garanti fonu, mikro kredi uygulamaları ve sermaye piyasası imkânları geliştirilerek, yeni girişim ve KOBİ'lerin finansmana erişiminin kolaylaştırılması,
 - KOBİ'lerin Ar-Ge, yenilik ve ihracat kapasiteleri geliştirilerek uluslararasılaşma düzeylerinin artırılması,
-

Girişimcilik Politikalar

- KOBİ'lerin hem kendi aralarında hem de büyük işletmeler, üniversiteler ve araştırma merkezleriyle işbirliği halinde daha organize faaliyet göstermeleri ve kümelenmeleri desteklenmesi,
 - KOBİ'lerin markalaşmaları, kurumsallaşmaları ve yenilikçi iş modelleri geliştirmeleri,
-

Teşekkürler

kozer@kalkinma.gov.tr

teknoloji@kalkinma.gov.tr

T: (312) 294 6409

F: (312) 294 6477